

متن پرسش

با عرض سلام خدمت شما جناب استاد! به علت اینکه مطالبی را که می‌خواهم بگویم، ایجاد شبهه نکنند، در ابتدا تذکر می‌دهم که بنده از این منظر به قضایا نگاه نمی‌کنم، اما همیشه در ذهنم آن را نگاه داشته‌ام و هنوز جایی را پیدا نکرده‌ام که بتوانم این سوالات را مطرح کنم. بنده فکر می‌کنم که در تمدن اسلامی، نظامی برقرار خواهد شد که در آن نظام، جایگاهی برای علوم چون: علوم عدد، علوم غریبه و ... وجود دارد. اما الان به علت اینکه این جایگاه، در تمدن مدرن، تعریف شده نیست، این علوم فقط در دست عده‌ای خاص قرار گرفته و به علت شرایطی که این تمدن پدید آورده، اگر امکان استفاده آن برای عموم فراهم شود، مشکلات زیادی به بار خواهد آورد. مثلاً در مورد پیش بینی بازار بورس! که خیلی راحت می‌شود روند آن را در روزهای آینده، توسط این علوم بدست آورد و خوب نتیجه‌اش کاملاً مشخص است! به این دو نقل توجه کنید: «علامه طباطبائی (رحمة الله علیه): در تبریز کسی بود که از روی همین علوم عدد، می‌توانست طرف مورد حاجت مردم را نه تنها بشناسد، بداند کجاست، خانه‌اش کجاست و ... بلکه حتی شماره‌ی تلفنش را می‌توانست استخراج کند! [اسوه‌ی [عارفان ص ۴۰، طیاء محمود، صادق حسن زاده، مؤمنین: قم]» این علم، ارتباطات شگفت‌انگیزی را بین پدیده‌ها برقرار می‌کند، تا آنجا که فقط با نیازی که به شخصی هست، می‌تواند حتی شماره‌ی تلفن او را هم استخراج کند، و این فوق‌العاده است ... «مرحوم استاد علی احمدی که نخستین شاگرد علامه طباطبائی در قم بودند می‌گفتند: [ایشان (علامه) می‌فرمودند: من با علم رمل، خیلی مانوس بودم و گاهی حوادث یک ماه را استخلاص می‌کردم و اتفاقات هر [روز را پیش بینی می‌کردم. اگر می‌گفتم: فردا باران یا برف می‌بارد، همان می‌شد و درست در می‌آمد....

مرحوم علامه باز فرمود: رمل نکته‌ای دارد که آن را یاد نمی‌دهند و آن پیدا کردن معنیات است. از لابه‌لای سخن ایشان فهمیدم که می‌خواهند این نکته را به من یاد بدهند، اما من ذوق [و علاقه نسبت به آن نداشتم. بنابراین از حضورشان درخواست آن علم و نکاتش را نکردم. [خاطرات فقیه اخلاقی، آیه الله [احمدی میانجی، ص ۱۴۳ تا ۱۵۳، عبدالرحیم اباذری، مرکز اسناد انقلاب اسلامی]»

اطلاع پیدا کردن از حوادث آینده و معنیات، می‌تواند زنگی خیلی‌ها را به هم بریزد. اما بنده فکر می‌کنم که در جامعه‌ی مهدوی این مشکل برطرف شود. به این مورد هم توجه کنید: از آیت الله نجابت نقل شده است که: «آیت الله خویی مدتی محضر آیت الله میرزا علی آقای قاضی (رحمة الله علیه) مشرف می‌شوند، در همان اوان در اثر اذکار و دستوراتی که از آقای قاضی اخذ کرده و مشغول بودند واقعه‌ای برای ایشان رخ داده بود که در آن حال، آینده خود را مشاهده کرده بودند از گسترش حوزه

درسی خودشان تا مرجعیت عامی که پیدا می کنند تا سال های آخر عمر که از طرف حکومت عراق در مضیقه قرار داشتند و بالجمله تا می رسند به این جا که صدا از گلدسته های حرم امیرالمؤمنین بلند می شود که آیت الله العظمی خویی وفات کرد. به این جا که می رسند ترس و هراس، ایشان را فرا می گیرد و فوراً از حجره ای که در آن بودند بیرون می آیند و آن حال واقعه ادامه پیدا نمی کند. آقای قاضی (رحمة الله علیه) فرمودند: اگر صبر کرده بود و نترسیده بود برزخ خودش را هم می دید حتی قیامت خودش را هم می دید. « ببینید، آیت الله خویی (رحمة الله علیه)، شرایطی را در خود به وجود آورده بودند که حتی با دیدن آینده ی زندگی خود هم مشکلی برایشان پیش نمی آمد و آیه الحق، سید علی قاضی (رحمة الله علیه) حتی اشاره به دیدن قیامت می کنند! می خواهم بگویم همانطور که یک فرد می تواند در خود شرایطی ایجاد کند که آگاهی از این مسائل، برایش مانع نشود، در تمدن اسلامی هم جامعه ی مهدوی شرایطی را ایجاد می کند که ساز و کارهای اجتماعی و یک جامعه از این علوم بهره مند شوند و مشکلی بوجود نیاید. تمام مطالبی که ذکر شد فقط برای تفهیم مطلب بود و سوال بنده به طور کلی این است: آیا علمی همچون علوم اعداد و علوم غریبه، در تمدن اسلامی، جایگاهی دارند؟ و آیا جامعه ی مهدوی از این علوم به منظور پیشبرد اهداف خود بهره خواهد برد یا نه؟ ببخشید که طولانی شد. در ضمن از فعالیت های مفید و ارزشمند شما استاد گرامی هم تشکر می کنم. موفق و پیروز باشید.

متن پاسخ

جواب: علیک السلام؛ خدا را شکر می کنم که خداوند چنین دقت هایی به شما و امثال شما داده است. در تأیید فرمایش شما می توانم عرض کنم. امام باقر (ع) می فرمایند: «إِذَا قَامَ قَائِمًا وَضَعَ اللَّهُ يَدَهُ عَلَى رُؤُسِ الْعِبَادِ فَجَمَعَ بِهَا عُقُولَهُمْ وَ كَمَلَتْ بِهِ أَعْلَامَهُمْ». چون قائم ما قیام کند، خداوند دست او را بر سر بندگان قرار می دهد، پس در اثر آن، عقل های آن ها جمع می شود و رؤیاهای آن ها کامل می گردد. ملاحظه می فرمایید که ثمرات وجودی حضرت صاحب الامر (ع) آن گاه که ظهور کنند گسترده تر از عدل اقتصادی است. در روایت داریم: علم؛ بیست و هفت حرف است و تا قبل از ظهور آن حضرت دو حرف از آن ظاهر می شود و بیست و پنج حرف دیگر آن در زمان ظهور حضرت مهدی (ع) ظاهر می شود. پس معلوم است که با ظهور آن حضرت تحول عظیمی در عرصه علم و فرهنگ به وجود می آید و معنی عدالت گستری آن حضرت از این زاویه نیز مد نظر است. شما می دانید جامعه واقعی جامعه واقعی و آرمانی است که تمام مراتب و ساحات علم وارد فرهنگ و معرفت بشری بشود و گرنه جهل و باطل جامعه را می گیرد. مسلم علم تجربی و یا Science بیش از یکی از حروف بیست و هفت گانه علم نیست و تازه آن هم به شرطی که با تعبیرها و تفسیرهای مادی به نتایج آن علوم تجربی نگاه نشود، ولی در شرایط جدید نتایج علم تجربی با تعبیرها و تفسیرهای مادی و الحادی تمام افق روحی بشر را اشغال کرده و لذا است که اندیشمندان معتقدند اگر بخواهیم بشر را از دست منظری که Science یا علم تجربی برای بشر آورده آزاد کنیم، یک انقلاب زیربنایی باید در ساحت های معرفت بشری ایجاد

شود تا بشر از این قفس آهنین رها شود. انسانی که اهل قلب نباشد فضای علم تجربی بر او احاطه دارد و راه شهود او را به سوی معارف عالیه می‌بندد و باید با یک انقلاب فراگیر جهانی که افق روحی بشر را از محدوده علوم تجربی بسیار بالاتر ببرد، از این مشکل نجات یافت. علم موجود - چون حجاب بقیه راه‌های معرفتی شده- ظلمتی گشته که انسان را به اسارت خود در آورده است و لذا به خودی‌خود ضرورت یک انقلاب جهانی را که در اثر آن عقل‌ها متعالی و رؤیایها و خواب‌ها کامل گردند، به وجود آورده است. شما می‌دانید که انسان‌ها در خواب با خیالات خود به سر می‌برند، حال اگر این خیالات آسمانی و نورانی و معنوی و واقعی باشند و تحت تأثیر حقایق عالم بالا شکل گرفته باشند، در واقع خواب دریچه‌ای به سوی آن خیالات معنوی خواهد بود. مولوی در همین رابطه می‌گوید: «آدمی را فربهی هست از خیال.... گر خیالاتش بود صاحب‌جمال» یعنی؛ اگر خیالات انسان، صاحب جمال باشد و تحت تأثیر عالم قدس به وجود آمده باشد، انسان به نشاط حقیقی دست می‌یابد. ولی اگر خیالاتش تحت تأثیر افکار غلط و حرص و شهوت باشد، نه تنها رؤیاهایش صادق نیست، بلکه سخت آزاردهنده است و در واقع خوابش ادامه زندگی دروغ و پوچ بیداری‌اش است. بشر امروز کجا می‌تواند رؤیای روحانی و رحمانی داشته باشد، در حالی که ظرف خیالش، پایمال هرج و مرج معرفتی است و با هیچ حقیقتی روبه‌رو نیست. لذا است که یکی از شاخصه‌های انقلاب جهانی حضرت مهدی و اصلاح مبانی عقلی و خیالی بشر است و همچنان که عرض شد چون حضرت قیام کنند خداوند دست ایشان را بر سر بندگانش می‌گذارد که در اثر آن، عقل بشر جمع و رؤیاهایش کامل می‌گردد. و به عبارت دیگر مبانی عقلی و خیالی انسان به تکامل می‌رسد چنانچه امام صادق (ع) می‌فرمایند: «هنگامی که قائم ما قیام کند، خداوند در دستگاه شنوایی و بینایی شیعیان ما، گستردگی و کشش ویژه‌ای می‌بخشد تا میان آنان و مهدی ما واسطه و نامهرسان فاصله نباشد». ما قبل از انقلاب در نظام معرفتی، از جوانب مختلف مشکل داشتیم. خدا رحمت کند شهید مطهری را که حداقل یک‌سال زحمت کشید و کتاب «خدمات متقابل اسلام و ایران» را نوشت تا ثابت کند ایران و اسلام در کنار هم بوده‌اند و روشن کند این تهمت است که بگوییم اسلام یک دین عربی است. ملاحظه می‌کنید که در چه هرج و مرج معرفتی بودیم که دین اسلامی را که خداوند برای بشریت آورده است و خود اسلام به خوبی حقانیت خود را ثابت می‌کند، به عنوان دین عربی معرفی می‌کردند تا مردم را از آن منصرف کنند و آن شهید بزرگوار مجبور می‌شود یک کتاب قطور با اسناد معتبر برای نفی آن تهمت بنویسد. ولی با انقلاب اسلامی چیزهایی ثابت شد که اگر می‌خواستیم با کتاب و درس و سخنرانی اثبات کنیم شاید غیر ممکن بود. حالا شما حساب کنید اگر امام زمان (ع) بیاید چه می‌شود! وقتی برکات ظهور مقدس حضرت را درک می‌کنیم که متوجه شویم چه اندازه معارف بزرگی در عالم هست و بشر از آن‌ها محروم است. می‌فرماید: چون حضرت مهدی (ع) بیاید، «يَجْمَعُ الْخَلْقَ عَلَى التَّوْحِيدِ» مردم بر توحید جمع می‌شوند و نگاه و منظرشان بر اساس توحید خواهد بود. به همین دلیل است که در دعای ندبه در ادامه ندا سر می‌دهی: «أَيْنَ الْمُرْتَجَى لِإِزَالَةِ الْجَوْرِ وَالْعُدْوَانِ» کجاست آن امید یگانه‌ای که عامل نابودی ظلم و دشمنی می‌شود. ما

ظلم را فقط این می‌دانیم که آمریکا به ما ظلم می‌کند، در حالی که چون امام‌زمان‌g نداریم و چون مصداق‌های ظلم و عدل را درست نمی‌شناسیم، بدون آن‌که بدانیم، خودمان به خودمان ظلم می‌کنیم. می‌فرماید: کو آن امیدی که جور و تجاوز را به‌کلی از بین می‌برد؟ وقتی انسان بصیرت کامل نداشته باشد ممکن است به قصد خدمت‌کردن، ظلم کند، و اساساً هرکس به اندازه بصیرتِ توحیدی که دارد می‌تواند منشأ خیر باشد و لذا شرایط رفع ظلم در زمانی به نحو کامل عملی می‌شود که امام زمان‌g با آن مقام بصیرت کامل توحیدی در میدانِ برنامه‌ریزی جامعه حضور داشته باشند. موفق باشید